

KONGELIG RESOLUSJON

Utenriksdepartementet
Utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Ref.nr.:
Saksnr.:
Dato: 4. desember 2020

Norge deltar, med forbehold om Stortingets samtykke, i EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 2016/429 om smittsomme dyresykdommer og om endring og oppheving av visse rettsakter på dyrehelseområdet (dyrehelseforordningen)

1. Innledning

EØS-komiteen forventes å treffe beslutning 11. desember 2020 om å endre EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), til å omfatte Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2016/429 av 9. mars 2016 om smittsomme dyresykdommer og om endring og oppheving av visse rettsakter på dyrehelseområdet (dyrehelseforordningen). Videre innlemmelse av forordning (EU) nr. 2018/1629 (listeføringsforordningen), forordning (EU) nr. 2018/1882 (kategoriseringsforordningen) og forordning (EU) nr. 2020/690 som omhandler hvilke sykdommer som skal inngå i unionens overvåkningsprogram og hvilke listeførte sykdommer det kan opprettes sykdomsfrie segmenter for.

Dyrehelseforordningen er en overordnet rettslig ramme med harmoniserte prinsipper for hele dyrehelseområdet, og gjelder både landdyr og akvatiske dyr. Den omfatter alle dyreslag, både ville og holdte dyr, avlsmateriale og produkter av animalsk opprinnelse. EUs nye dyrehelsereguleringer tretr i kraft i EU i april 2021. Målsettingen er at dyrehelseforordningen skal tre i kraft i Norge samtidig med EU.

Det nye dyrehelsereguleringverket er i hovedsak en videreføring av gjeldende regler i ny "lovdrakt", men medfører også endringer på flere områder. Reglene tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom myndigheter og næringsaktører, samt minsker de

administrative byrdene. Videre blir det krav om oppretting og oppdatering av ulike registre og dataverktøy.

Gjennomføringen av dyrehelseforordningen har budsjettmessige konsekvenser. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning er derfor nødvendig i medhold av Grunnloven § 26, annet ledd.

Forordning (EU) nr. 2018/1629 (listeføringsforordningen), forordning (EU) nr. 2018/1882 (kategoriseringsforordningen) og forordning (EU) nr. 2020/690 som omhandler hvilke sykdommer som skal inngå i unionens overvåkningsprogram og hvilke listeførte sykdommer det kan opprettes sykdomsfrie segmenter for, er hver for seg ikke av en slik art at Stortingets samtykke er nødvendig i medhold av Grl. 26, annet ledd. Disse omtales derfor ikke nærmere i det følgende.

Utkast til EØS-komitebeslutning og dyrehelseforordningen (europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2016/429) i uoffisiell norsk oversettelse følger vedlagt.

2. Generelt om innholdet i dyrehelseforordningen og underliggende regelverk

EUs nye dyrehelseregler har som formål å forebygge og bekjempe dyresykdommer hos landdyr og akvatiske dyr, samt sykdommer som kan overføres mellom dyr og mennesker. Regelverket er ment å skulle styrke det forebyggende arbeidet for å redusere antall sykdomsutbrudd gjennom bedre biosikkerhetstiltak, overvåking, kunnskap og beredskap.

Dyrehelseforordningen berører flere grupper, direkte eller indirekte. Forordningen tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom myndigheter og næringsaktører. Næringsaktører inkluderer driftsansvarlige som bønder og driftsansvarlige for akvakulturanlegg og andre som håndterer dyr, slik som transportører og andre fagpersoner innen dyrefag. Det inkluderer også servicefartøy i akvakultur og ulike juridiske enheter, for eksempel selskaper som har ansvar for dyr, de som driver oppsamlingssentraler, sirkus, dyrenummer, eller lukkede virksomheter som for eksempel dyrehager, hesteeiere eller hestehold. Rettsakten retter seg også mot kjæledyreiere og Mattilsynet.

Forordningen presiserer ansvaret til veterinærer og fiskehelsebiologer knyttet til forebygging og behandling av sykdom. I dyrehelseforordningen er veterinærer og fiskehelsebiologer likestilte profesjoner når det gjelder aktiviteter knyttet til akvatiske dyr. Dette er en videreføring av eksisterende regelverk gjennom fiskehelsedirektivet (Direktiv 2006/88/EU).

Dyrehelseforordningen omfatter:

- Prioritering og kategorisering av sykdommer
- Forebygging gjennom tidlig oppdagelse av sykdom, overvåkning og bekjempelse
- Beredskap
- Registrering m.m. og sporbarhet
- Samhandel, innførsel til EU (import) og eksport (eksport er ikke omfattet av EØS-avtalen)
- Ikke-kommersiell forflytning av kjæledyr (reglene om dette trer ikke i kraft før i 2026)
- Nødtiltak (beskyttelsestiltak)

Dyrehelseforordningen gjelder også for animalske biprodukter, TSE (overførbare spongiforme encefalopater) og zoonoser (sykdommer som overføres mellom dyr og mennesker), men endrer ikke det eksisterende regelverket på disse områdene.

Handels- og importkontrollsystemene dekkes ikke av dyrehelseforordningen, fordi dette er overført til den reviderte kontrollforordningen på matområdet (europaparlamentets- og rådsforordning nr. (EU) 2017/625). Dyrehelseforordningen omfatter heller ikke generelle krav til offentlig kontroll, gebyrer, dyrevelferd, fôr, legemidler, utdanning eller autorisering av dyrehelsepersonell, da dette er områder som reguleres av annet regelverk.

Kommisjonen utarbeider et tyvetalls underliggende rettsakter med utfyllende krav og unntak til dyrehelseforordningen før den trer i kraft 21. april 2021. I tillegg har Kommisjonen allerede startet arbeidet med å utarbeide endringsrettsakter til disse underliggende rettsaktene. Norge har deltatt og vil fortsette å delta i arbeidsgruppene i Kommisjonen som utformer det underliggende regelverket. Når de underliggende rettsaktene er vedtatt i EU, blir de fortløpende vurdert for innlemmelse i EØS-avtalen.

3. Nærmere om det konkrete innholdet i dyrehelseforordningen

Dyrehelseforordningen er inndelt i følgende kapitler:

Del I - Alminnelige regler (artiklene 1-17).

Del II - Melding og rapportering av sykdom, overvåking, utryddelsesprogrammer, og sykdomsfri status (artiklene 18-42).

Del III - Beredskap mot og bekjempelse av sykdom (artiklene 43-83).

Del IV - Registrering, godkjenning, sporbarhet og forflytning (artiklene 84-228).

Tittel/avdeling I - særlige regler for landdyr (artiklene 84-171).

Tittel/avdeling II - særlige regler for akvatiske dyr (artiklene 172-226).

Tittel/avdeling III - særlige regler for andre dyr enn de som er landdyr eller akvatiske dyr, formeringsmaterialer (avlprodukt) og produkter av animalsk opprinnelse fra slike dyr (artiklene 227 og 228).

Del V - Innførsel (import) til Unionen og eksport (artiklene 229-243).

Del VI - Ikke-kommersielle forflytninger av kjæledyr til en medlemstat fra en annen medlemstat eller fra en tredjestat eller et territorium (artikkel 244-256).

Del VII - Nødtiltak (artikkel 257-262).

Del VIII - Felles bestemmelser (artikkel 263-269).

Del IX - Overgangs- og sluttbestemmelser (artikkel 270-283).

Vedleggene I – V

- Arter av kjæledyr
- Liste over sykdommer
- Arter av hov og klovdyr
- Kriterier for anvendelse av regler for forebygging og bekjempelse av sykdom
- Sammenligningstabell (som viser hvordan gjeldende dyrehelseregelverk er blitt erstattet av AHL)

Dyrehelseforordningen oppstiller nye krav til listeføring og kategorisering av sykdommer og dyrearter, jf. forordningen del I, kapittel 2. Dette har betydning for hvordan sykdommene skal forvaltes, blant annet med spesifikke reguleringer knyttet til overvåking, bekjempelse og sykdomsfriststatus avhengig av sykdomskategori. Det er alvorlighetsgraden av en sykdom som bestemmer om den listeføres, og i hvilken kategori den havner. Det stilles strengest krav til tiltak for sykdommer i kategori A. Kategorien sykdommen er plassert i avgjør om den: (A) må bekjempes umiddelbart, (B) skal bekjempes, (C) kan bekjempes dersom ønskelig, (D) er gjenstand for forflytningsrestriksjoner eller (E) kun skal overvåkes.

For C-sykdommer som et land ikke har sykdomsfri status for, kan nasjonale myndigheter velge om sykdommen skal bekjempes. Dyrehelseforordningen del II, kapittel 3 stiller spesifikke krav til hvordan et utryddelsesprogram skal utformes og varigheten av et slikt program. Programmet må godkjennes av EU/ESA. Obligatoriske bekjempelsestiltak rettet mot en eller flere virksomheter fra offentlig myndigheter ved utbrudd av en C-sykdom, betinger at den eller disse virksomhetene er omfattet av et utryddelsesprogram. Tiltak som ikke betinger at det innføres et utryddelsesprogram er overvåking, vaksinerings og helt generelle biosikkerhetstiltak.

I tillegg til de listeførte sykdommene som skal overvåkes, blir medlemsstatene forpliktet til å overvåke nye sykdommer som er på frammarsj på eget territorium («emerging diseases») jf. artikkel 6.

Dyrehelseforordningen tydeliggjør ansvarsforholdet mellom driftsansvarlige, dyrehelsepersonell og andre som håndterer dyr. Det stilles krav om forholdsmessig

kompetanse om dyresykdommer, herunder zoonoser, antibiotikaresistens samt biosikkerhetsprinsipper, ut ifra virksomheten som drives og risikoen ved virksomheten, jf. artikkel 11 nr. 1. For landdyrsiden er det etter artikkel 25 et nytt krav til at virksomheter skal ha jevnlig dyrehelsebesøk fra veterinær. Hyppigheten vil variere etter risikoen ved virksomheten. Tettere bånd mellom dyrehelsepersonell og driftsansvarlige vil medføre at dyrehelsepersonell kan veilede driftsansvarlige for å minske sykdomsrisiko og tidligere oppdage sykdom, unngå spredning og forbedre biosikkerhetstiltakene.

Når det gjelder kravene til registrering, godkjenning, sporbarhet og forflytning, jf. forordningens del IV, er reglene i det vesentligste en videreføring fra tidligere. Nytt er at alt avlsmateriale fra visse landdyr skal merkes, også når det ikke sendes ut av landet, jf. artikkel 121. For storfe og svin er dette gjeldende rett i Norge. Videre er det gitt utvidede regler om registrering og sporing på det fleste områder. Det åpnes for at flere dyr kan registreres og spores elektronisk. Blant annet skal også alle hestehold registreres etter dyrehelseforordningen. Myndighetene vil videre bli pliktig til å holde registre over godkjente transportører og virksomheter, hvor registrene skal være offentlig tilgjengelige. Et nytt krav i forordningen er obligatoriske «on-site-visits» av myndighetene i forbindelse med godkjenning av akvakulturanlegg. Ved forflytning av landdyr er det nytt at det på noen områder gis harmoniserte regler ved forflytning innad i medlemsstaten. Videre omfatter forordningen forflytning av ville dyr. Ville dyr kan kun forflyttes dersom de ikke utgjør en risiko for spredning av visse listeførte sykdommer eller nye sykdommer, såkalte "emerging diseases", jf. artikkel 155.

Nødtiltak var tidligere regulert av kontrollforordningen, men er nå flyttet til dyrehelseforordningen del VII. Nødtiltak kan iverksettes av medlemsstater for å få kontroll på listeførte sykdommer og nye sykdommer dersom Kommisjonen ikke får utarbeidet rettsakter for å iverksette tiltakene raskt nok.

4. Tilpasninger til dyrehelseforordningen

Av klarhetshensyn har det vært behov for tilpasninger i EØS-komiteens beslutning til dyrehelseforordningen. Dyrehelseforordningen har bestemmelser som innebærer at Kommisjonen skal sikre tilstrekkelige lagre for antigen, vaksiner og diagnostiske reagenser under hensyn til medlemsstatenes behov. Av klarhetshensyn er det tatt inn en tilpasning som sikrer Norges tilgang til dette på lik linje med medlemsstatene. Det presiseres samtidig at Norge vil dekke visse kostnader i tilknytning til dette i tråd med dagens praksis.

Dyrehelseforordningen har bestemmelser om hvilke beskyttelsestiltak (nødtiltak) som skal gjennomføres når det gjelder dyr og produkter ved sykdomsutbrudd i andre stater. Det er allerede bestemmelser i EØS-avtalen om prosedyrer som gjelder hvis det skal etableres beskyttelsestiltak mot sykdomsutbrudd. EU-vedtak som dette skal blant annet

innlemmes i EØS-avtalen etter en raskere, såkalt forenklet prosedyre. Dette suppleres med tilpasninger til dyrehelseforordningen som blant annet presiserer at EFTA-statene skal innføre beskyttelsestiltak samtidig som medlemsstatene. Det presiseres også at EFTA-statene kan innføre beskyttelsestiltak i eget land, i påvente av EU-vedtak om beskyttelsestiltak, i forbindelse med sykdomsutbrudd i medlemsstater eller tredjeland for å hindre smittespredning.

Eksport til tredjeland er utenfor EØS-avtalens saklige virkeområde. Som hovedregel er det ikke nødvendig med tilpasninger som sier at eksportbestemmelser ikke skal gjelde for EFTA-statene. Av klarhetshensyn ble det imidlertid tatt inn en generell tilpasning om dette til hovedbestemmelsen om eksport i matlovsforordningen (europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 178/2002 fra 2002. Dyrehelseforordningens hovedbestemmelse om eksport er svært lik og det er derfor ansett som nødvendig å ta inn en lignende tilpasning som til matlovsforordningen. Tilpasningen sier at EFTA-statene skal ha effektive tiltak for å sikre at eksport, som ikke er tillatt fra EU etter EU-regelverket, heller ikke eksporteres eller re-eksporteres via EFTA-statene.

Det er også tatt inn noen tekniske tilpasninger som angår tidspunkt for ikrafttredelse og nasjonal gjennomføring av forordningen i EFTA-statene. I tillegg benyttes anledningen til å rydde opp i en utdatert bestemmelse i EØS-avtalen vedlegg I som gjelder EFTA-statenes deltakelse i det som i dag heter Kommisjonens faste komité for planter, dyr, mat og fôr. Komiteen jobber med utvikling av EU-regelverk på området og ny ordlyd sikrer EFTA-statenes rett til fortsatt deltakelse i dette arbeidet.

5. Gjennomføringen i norsk rett

Gjennomføring av dyrehelseforordningen krever ikke lovendringer. Forordningen vil gjennomføres i norsk rett ved forskrift, med hjemmel i matloven. Noen få bestemmelser i dyrehelseforordningen kan ikke hjemles i medhold av spesialbestemmelsene i matloven direkte, men etter den generelle forskriftshjemmelen i matloven § 33 andre ledd. Det gjelder blant annet varslingsplikt for mindre alvorlige sykdommer (artikkel 18 nr. 1), registreringsplikt (artikkel 84, 87 og 94) og økt kompetansekrav for private dyrehold, unntatt kjæledyreiere (artikkel 11 nr. 1). For å sikre tydelighet, er det likevel ønskelig å utvide de spesifikke forskriftshjemlene i matloven på sikt, til å omfatte de nevnte tilfellene. Landbruks- og matdepartementet er i gang med å utarbeide høringsnotatet om forslag til lovendringer.

Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har også vurdert at dyrehelsepersonelloven § 23 om virksomheters forsvarlighetskrav gir tilstrekkelig hjemmel til å gjennomføre dyrehelseforordningens bestemmelser om veterinærer og fiskehelsebiologers ansvar (artiklene 10 nr. 2, 11 nr. 1, 12 og 25 nr. 2). Likevel vil det også her kunne være hensiktsmessig med tydeligere forskriftshjemler på sikt. Mattilsynet vil vurdere dette nærmere ved revidering av dyrehelsepersonelloven.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forordningens bestemmelser medfører økonomiske og administrative konsekvenser som påvirker direkte tilsynsmyndigheter og næringsaktører. Kostnadsvirkningene er beregnet så langt det er mulig.

6.1. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Mattilsynet får kostnader med utvikling og gjennomføring av opplæring og informasjonstiltak, oppretting og oppdatering av ulike registre, utvikling, drift og vedlikehold av IKT-systemer, dokumentasjon og tilgjengeliggjøring. Mattilsynet må endre flere av sine nåværende rutiner og instruksjoner for hvordan tilsynet skal følges opp. I tillegg kan det bli økte utgifter til å etablere nye, samt å oppdatere overvåknings- og kontrollprogrammer.

Det er anslått en engangskostnad på 8 millioner kroner for oppgradering av IKT-løsninger for sykdomsbekjempelse (MatCIM), innrapportering av sykdommer som er meldepliktig (dagens C-sykdommer) og oppdatering av VetReg (Veterinært legemiddelregister). Det er angitt engangskostnad på 2 millioner kroner for dokumentasjon av ny fristatus og justering av overvåkningsprogram hos landdyr. Deretter blir det mindre løpende kostnader til overvåkning.

Mattilsynet får mer arbeid med godkjenning og registrering av landdyrvirksomheter, rugerier og driftsansvarlige for slike virksomheter. Mattilsynet får også mer arbeid med godkjenning av identifikasjonsmerker til dyr. De årlige kostnadene beregnes til å være 375 000 kroner.

Mattilsynet kan også få en engangskostnad i størrelsesorden 750 000 – 1 500 000 kroner med å omgjøre EØS-godkjente avlsstasjoner og oppsamlingsstasjoner til nasjonalt godkjente virksomheter. Dette gjelder kun i de tilfellene virksomhetene ønsker å drive nasjonalt og ikke trenger å oppfylle strengere vilkår for EØS-godkjenning. I tillegg vil det være behov for å oppdatere eksisterende registrerings- og søknadsskjemaer og/eller utarbeide nye. Det utløser også behov for å gjennomgå og oppdatere Mattilsynets tilsynssystemer, inkludert Husdyrregisteret og Merkerregisteret. Videre utløser det behov for å oppdatere eller utarbeide nye modeller for forflytningsdokumenter. Det er beregnet en engangskostnad for Mattilsynet på 5 – 10 millioner kroner for dette arbeidet.

Det er behov for å tildele landdyrvirksomheter en ny type registreringsnummer til erstatning for produsentnummer. Dette arbeidet vil medføre en engangskostnad for Mattilsynet på 11 millioner kroner.

Det nye regelverket krever endringer i utstedelse av hestepass og registrering av hestedyr. Den årlige kostnaden for å utføre dette arbeidet er estimert til 4,5 millioner kroner og betales i dag av hesteeier gjennom et gebyr. Det vil dessuten være behov for oppdatering av Hesteregisteret som beløper seg til en engangskostnad på 170 000 kroner i 2021.

Klassifisering av ILA (Infeksiøs lakseanemi) som en C-sykdom medfører at det må velges en ny nasjonal strategi for håndtering av sykdommen som retter seg etter de krav som stilles for C-sykdommer, jf. forordningens artikkel 9 punkt 1 bokstav c. Regelverket gir en viss valgmulighet knyttet til om og i hvilket omfang den enkelte medlemsstat ønsker å bekjempe sykdommen. Avhengig av hvilken strategi som velges, vil det nye regelverket få ulike konsekvenser gjennom kostnader knyttet til håndteringen av ILA. Uavhengig av hvilken strategi som velges vil imidlertid Mattilsynet få økte kostnader knyttet til tilsyn med sykdommen. Det er estimert kostnader til tilsyn basert på fire ulike strategivalg på mellom 610 000 kroner og 6 millioner kroner årlig. I tillegg vil det kunne gi noe økt ressursbruk for Mattilsynet knyttet til administrasjon av utryddelsesprogram og ulike attestutstedelser. De ulike valgene vil medføre endret risiko for sykdomsutbrudd, men beregningene omfatter ikke endringer knyttet til om antall utbrudd øker eller reduseres.

Det nye regelverket vil kreve en betydelig oppdatering av akvakulturregisteret, jf. artikkel 185, som i dag driftes av Fiskeridirektoratet. Det er vanskelig å anslå hvor mye en slik oppdatering vil koste og uavklart hvem som skal bære kostnadene av dette, men det er antatt en engangskostnad på i underkant av 1 million kroner. I tillegg kan det påløpe noe mer kostnader til drift, sammenliknet med hva det koster å drifte dagens register.

Norge antas å være fri for parasitten *Bonamia exitiosa* hos flatøsters, men har ikke offisiell fristatus for sykdommen. Ved innføringen av dyrehelseforordningen åpnes det et vindu hvor Norge må vurdere om det er hensiktsmessig å etablere en slik fristatus, jf. forordningens del II kapittel 4. Det er beregnet en økning på 500 000 kroner årlig knyttet til overvåking av sykdom hos flatøsters for å etablere en fristatus, men det er foreløpig ikke avgjort om vi ønsker å gjennomføre dette.

I tillegg til de beregnede kostnadene knyttet til bestemmelsene i dyrehelseforordningen har selve arbeidet med ny dyrehelseforordning medført omfattende ressursbruk i Mattilsynet. Dette har medført at Mattilsynet har omprioritert og nedprioritert enkelte andre oppgaver. Gjennomføringen av ny forordning og underliggende regelverk krever også et betydelig omfang arbeidstimer av de ansatte i Mattilsynet i 2021 og 2022, noe som utgjør om lag 9 millioner kroner.

Mattilsynet har allerede satt i gang et arbeid for å sikre bedre etterlevelse av dagens regelverk, men dagens akvakulturregister må også videreutvikles på bakgrunn av

kravene i dyrehelseforordningen. Det er satt i gang et arbeid for å sikre opprettholdelse av ett akvakulturregister som oppfyller kravene både etter akvakulturloven og matloven. Her vil det også vurderes hvem som skal ha ansvaret for å drifte registeret.

De samlede engangskostnadene for Mattilsynet blir på rundt 37 – 43 millioner kroner. Videre vil de årlige kostnadene for Mattilsynet bli på rundt 6 – 11,4 millioner kroner .

Kostnadene til Mattilsynet vil bli belastet over Landbruks- og matdepartementets budsjett, jf. Prop. 1 S (2020-2021) kap. 1115 post 01. Eventuelle kostnader til Fiskeridirektoratet vil bli belastet over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett, jf. Prop. 1 S (2020-2021) kap. 917 post 01.

6.2. Økonomiske konsekvenser for private

Næringsaktører og organisasjoner vil få kostnader med oppdatering av informasjons- og veiledningsmateriell, utvidet omfang av registreringsplikt, oppretting og oppdatering av ulike registre, godkjenning av merker og endrete merkekrav for enkelte dyreslag, samt utvikling, drift og vedlikehold av IKT-systemer. I tillegg kan det bli økte utgifter til å etablere nye og oppdatere overvåknings- og kontrollprogram. Det er svært vanskelig å anslå kostnadsvirkninger av det nye regelverket for andre enn Mattilsynet på nåværende tidspunkt. Tilbakemeldinger fra ulike næringsaktører viser at de har problemer med å anslå konkrete kostnader så lenge detaljerte bestemmelser ikke er utarbeidet.

Nytt kompetansekrav for alle som holder dyr vil ha betydning for privatpersoner som holder hester eller andre dyr som ikke defineres som kjæledyr (f.eks. minigris, kameldyr og hobbyhøns).

Oppdatering av akvakulturregisteret og krav til rapportering av nye opplysninger vil kunne medføre kostnader for akvakulturnæringen, spesielt for de som ikke driver med lakse- og ørretoppdrett.

For oppdrettsnæringen vil nasjonalt valg av strategi for håndtering av ILA på bakgrunn av ny klassifisering av sykdommen medføre kostnader. Dette vil være en indirekte konsekvens av det nye regelverket. Ønsker man å gå for et bekjempelsesprogram som omfatter hele næringen, er det beregnet at de gjennomsnittlige årlige kostnadene til laboratorieundersøkelser vil ligge på om lag 35 millioner kroner per år over en periode på 12 år. Deretter vil det påløpe kostnader til fortsatt overvåking. Dersom det velges en strategi med et mindre omfattende bekjempelsesprogram, vil disse kostnadene bli lavere, men det er beregnet at det uansett vil påløpe årlige kostnader til laboratorieanalyser på minimum 1,2 millioner kroner. Samtidig vil en lavere

bekjempelsesgrad gi økt risiko for sykdomsutbrudd. En økning i antall utbrudd vil medføre kostnader rent økonomisk, men også medføre redusert fiskevelferd, redusert omdømme og tapte markedsandeler.

Dersom man velger å ikke bekjempe ILA, vil man være avhengig av god vaksinasjonseffekt for at ikke antall utbrudd skal øke betraktelig. Pålegg om vaksinerer kan gjøres uavhengig av om det innføres et bekjempelsesprogram eller som en del av et slikt program. Dette vil koste 1,20 kroner per fisk, eller rundt 1 million kroner per utsett for hver lokalitet. Totalt gir dette en årlig kostnad på 560 millioner kroner dersom all fisk som settes ut skal vaksineres.

7. Vurdering

Dyrehelseforordningen innebærer et mer helhetlig regelverk enn det nåværende. Særlig gjelder dette for landdyr, hvor en stor del av regelverket har vært inndelt etter dyreart. Å samle regelverket på dyrehelseområdet med basis i en overordnet rettsakt, bidrar til at regelverket blir mer strukturert, oversiktlig og tilgjengelig.

Det er positivt at dyrehelseforordningen fokuserer mer på å forebygge smittespredning. Viktig i denne sammenheng er krav til kunnskap om dyrehelse, helsebesøk og risikobasert sykdomsovervåkning. Smitteforebyggende arbeid bidrar til færre sykdomsutbrudd. Bedre dyrehelse gir også bedre dyrevelferd. De nye dyrehelsereguleringene tydeliggjør ansvarsfordelingen mellom myndigheter og næringsaktører, og de antas også å ha nyttevirkninger for både Mattilsynet og næringen.

Norge har en god landdyrhelse sammenliknet med mange EU-stater. EUs dyrehelseforordning vil imidlertid ikke alene ivareta alle behovene Norge har for å beholde den gode helsestatus, og for å utvikle denne videre. God dyrehelse bygger på et langvarig godt og tillitsfullt samarbeid mellom myndigheter, næringsaktører og kunnskapsinstitusjoner. Landbruks- og matdepartementet har gitt Mattilsynet i oppdrag å utarbeide en nasjonal dyrehelsestrategi i tett samarbeid med landbruksnæringen og kunnskapsinstitusjonene. Denne strategien skal gi rammene for nasjonale tiltak som kan gjennomføres for å nå de målene som settes i Norge. Et utkast til strategi skal være klart og sendes Landbruks- og matdepartementet innen utgangen av 2020.

Siden gjennomføring av dyrehelseforordningen har budsjettmessige konsekvenser, er Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nødvendig i medhold av Grl. § 26, annet ledd. I henhold til EØS-avtalens artikkel 93 nr. 2, skal beslutninger i EØS-komiteen treffes ved enighet mellom EU på den ene siden og EØS/EFTA-statene på den andre. Det følger videre av EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 at beslutningen først blir bindende for Norge etter at man fra norsk side har meddelt de

andre partene at de forfatningsmessige kravene er oppfylt, dvs. at Stortinget har gitt sitt samtykke.

Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet tilrår innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2016/429 om smittsomme dyresykdommer og om endring og oppheving av visse rettsakter på dyrehelseområdet (dyrehelseforordningen). Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Utenriksdepartementet

tilrår:

Norge deltar, med forbehold om Stortingets samtykke, i EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 2016/429 om smittsomme dyresykdommer og om endring og oppheving av visse rettsakter på dyrehelseområdet (dyrehelseforordningen) i samsvar med vedlagte forslag.

